

Visie en Missie sociaal cultureel en educatief centrum 't Mozaïek

0. Samenvatting

Visie:

- ❖ 't Mozaïek, en met name de foyer, is *de huiskamer* van Wijchen. Het levert een belangrijke bijdrage aan een rijk sociaal-cultureel leven in de gemeente en is bereikbaar voor zoveel mogelijk inwoners van de gemeente.
- ❖ 't Mozaïek biedt ruimte aan diverse culturele uitingen, beschikt over een gevarieerd theateraanbod en is een plaats waar mensen elkaar ontmoeten, waar mensen kunnen genieten van cultuur en die plaats biedt voor educatie. Een aantrekkelijke culturele accommodatie draagt bij aan de culturele en economische kracht van onze gemeente.
- ❖ De maatschappelijke functie vervult 't Mozaïek door plaats te bieden aan sociaal, culturele en educatieve voorzieningen. Deze voorzieningen passen in het gemeentelijk jeugd- en onderwijsbeleid, de WMO en het cultuurbeleid.
- ❖ 't Mozaïek is een plaats waar sociaal-maatschappelijke, educatieve en culturele activiteiten en instellingen samenkomen waartussen cohesie, synergie en kruisbestuiving wordt bevorderd.

Missie:

1. Stichting SCEC heeft de maatschappelijke taak voor het beheren en exploiteren van het cultureel, educatief en welzijnscentrum.
2. Stichting SCEC stimuleert inhoudelijke en organisatorische samenwerking van de aanwezige voorzieningen / instellingen.
3. Stichting SCEC ontwikkelt de theatervoorziening tot het aantrekkelijkste cultureel centrum in de regio.

Bedrijfsprofiel & strategie theater en verhuur gebouw:

Theater

Het doel van het theater 't Mozaïek is het minimaal kostendekkend exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig theater.

Verhuur gebouw

Het doel is het minimaal kostendekkend en duurzaam exploiteren van het centrum wat bezoekers direct of indirect toegang moet geven tot een Mozaïek aan mogelijkheden op het gebied van verhuur (faciliterend) en (mede-) uitvoerende activiteiten.

1. Inleiding

Cultuur schept en bewaart kunstzinnige uitingen die schoonheid tonen of laten zien hoe mensen de samenleving ervaren. Confrontatie met cultuur en kunstbeleving heeft een belangrijke educatieve of vormende component. De aandacht voor (amateur)kunst en cultuur kent ook een economische en toeristische factor, omdat het bijdraagt aan het imago van onze gemeente en aan een aantrekkelijk (economisch) verblijfs- en vestigingsklimaat. Wij willen kunst en cultuur toegankelijk maken en in stand houden voor zoveel mogelijk mensen. Het gaat hierbij om de actieve en passieve kunstbeoefening. Daarvoor dient er een adequate culturele infrastructuur in Wijchen te zijn.

De bezuinigingen op de (gemeentelijke) budgetten voor kunst en cultuur nopen tot een creatieve invulling van de culturele infrastructuur. De aanbieders van kunst en cultuur zullen zich meer dan ooit ontwikkelen tot cultureel ondernemer. De cultureel ondernemer (kunstenaar, instelling, etc.) zoekt naar een balans tussen artistieke autonomie of culturele waarden en geld verdienen. Cultureel ondernemerschap is een houding waarin beide aspecten aan bod komen. Een cultureel ondernemer zoekt naar verbindingen die met de markt te leggen zijn.

Een belangrijk project waarmee we de culturele infrastructuur in Wijchen versterken is de relocatie van de bibliotheek naar 't Mozaïek. Met de verhuizing van de bibliotheek naar 't Mozaïek wordt de exploitatie voor zowel 't Mozaïek als voor de bibliotheek duurzamer. De exploitatielasten voor de bibliotheek in 't Mozaïek dalen dankzij een goed ontwerp en multifunctioneel gebruik.

Naar aanleiding van de herhuisvesting van de bibliotheek in 't Mozaïek heeft de gemeenteraad van Wijchen op 11 oktober 2012 ons opdracht gegeven om een totaalvisie uit te werken voor de culturele infrastructuur van 't Mozaïek. Ook gezien in het licht van het cultureel ondernemerschap is het wenselijk om een visie te geven op de mogelijkheden die 't Mozaïek geboden kan worden. De visie dient te leiden tot de meest gewenste en optimale situatie zoals deze voor 't Mozaïek kan gelden.

2. Oorsprong van 't Mozaïek

In deze paragraaf blikken we kort terug op de oorsprong van het 't Mozaïek. Wat was de oorspronkelijke doelstelling.

't Mozaïek is door de gemeente Wijchen in april 1997 opgericht met de volgende doelen:

- Beheer en exploitatie van het gebouw van 't Mozaïek.
- Het beschikbaar stellen van ruimtes in het gebouw ten behoeve van gebruikers op sociaal cultureel, maatschappelijk en educatief terrein.
- Het stimuleren en organiseren van activiteiten op dit vlak in het gebouw.

De gemeente heeft er destijds voor gekozen om een stichting Sociaal Cultureel en Educatief Centrum (SCEC) voor 't Mozaïek in te richten op basis van een bestuursmodel:

- Formele besluitvorming door een bestuur bestaande uit betrokken inwoners uit Wijchen, waarbij de directe aansturing is gedelegeerd aan een directeur die hierover verantwoording aflegt aan het bestuur.

De Gemeente Wijchen heeft destijds met deze constructie beoogd het gemeentelijk vastgoed op een verantwoorde wijze door middel van burgerlijke participatie ten dienste te stellen aan Wijchense bevolking op het vlak van sociaal, cultureel en educatief terrein.

SCEC 't Mozaïek heeft de afgelopen jaren een begroting van ca. € 7,5 ton op jaarbasis. Het SCEC heeft geen winstoogmerk. De opbrengsten van SCEC 't Mozaïek bestaan voor het grootste deel uit huuropbrengsten van ca. 70%. Daarnaast is ca. 20% afkomstig uit theateropbrengsten en 10% uit horeca.

De gemeentelijke subsidie aan het theaterdeel van 't Mozaïek wordt in 3 jaar afgebouwd, van € 25.000 naar € 0,00 subsidie in 2014.

In het verleden heeft het SCEC de tekorten op het theaterdeel maar voor een klein deel door directe

subsidie opgevangen. De gemeente heeft in het verleden bij de opzet van de stichting een financieringsmodel bedacht waarbij de tekorten op het theater gedekt konden worden door een winst op verhuur van ruimten mogelijk te maken.

Het SCEC is actief om minder afhankelijk te worden van de overheid door het initiëren van een aantal activiteiten op het gebied van sponsorwerving en het beperkt commercieel exploiteren van het theater met foyer, zolang dit past en wenselijk is binnen de doelstellingen van de gemeentelijke visie.

3. Trends

De maatschappij verandert. We kunnen een aantal trends onderscheiden die veel invloed hebben op het publiek dat van het aanbod in 't Mozaïek gebruikmaakt. Mensen zullen verwachten dat er keuzemogelijkheden worden geboden en dat de dienstverlening aansluit bij hun drukke leven. Levenslange lidmaatschappen worden minder vanzelfsprekend. Maatschappelijke participatie ontwikkelt zich naar meer actieve, lokale en meer tijdelijke verbanden.

Op demografisch en vrije tijds- gebied zijn de volgende nationale trends te verwachten (SCP):

- ❖ Langzame groei van de bevolking;
- ❖ Veranderende leeftijdsopbouw;
- ❖ Opleidingsniveau stijgt, maar minder hard dan in de afgelopen decennia;
- ❖ Daling groep achterstandskinderen;
- ❖ Leven lang leren neemt toe;
- ❖ Stijgende welvaart in combinatie met groep die moeite heeft rond te komen;
- ❖ Combinatie arbeid en zorg neemt toe;
- ❖ Aandeel allochtonen in grote gemeenten stabiel, overige gemeenten stijging;
- ❖ Huishoudens worden kleiner, meer alleenstaanden;
- ❖ Attitudes ten opzichte van lidmaatschap veranderen;
- ❖ Vrijwilligerwerk wordt meer tijdelijk en adhoc;
- ❖ Werkende ouders hebben minder vrije tijd;
- ❖ Groeiende groep ouderen heeft meer vrije tijd;
- ❖ Vrije tijd: minder lezen, minder televisie kijken, meer achter de computer; en
- ❖ Computers zijn in de meeste huishoudens aanwezig; ouderen en lager opgeleiden halen hun achterstand in (informatie en communiceren).

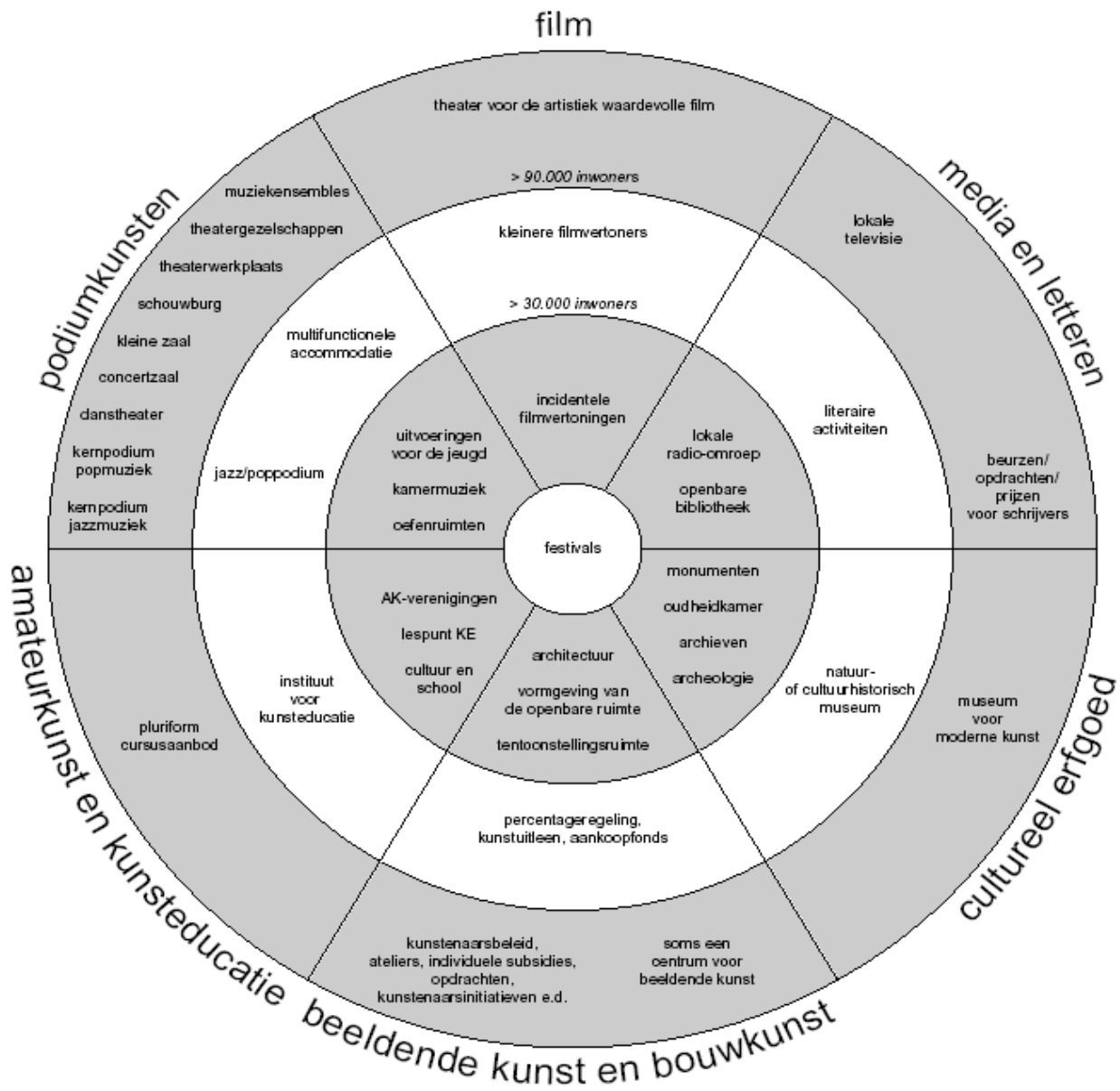
Bovengenoemde trends duiden op demografische veranderingen, zoals vergrijzing, grotere tijdsdruk in privéleven en verandering in besteding van de vrije tijd.

Basisvoorziening culturele infrastructuur

Wij verstaan onder een basisvoorziening een voorziening die gewoonlijk aanwezig is in alle gemeenten en waarvan door een zeer grote groep inwoners van alle leeftijden en geledingen gebruik wordt gemaakt en die bijdraagt aan het participeren als volwaardig burger in de samenleving. In het zogenaamde Ringenmodel van Wijn (VNG) staan in de binnenste ring voorzieningen vermeld die in iedere gemeente is te vinden. De buitenste ringen betreffen voorzieningen die aanwezig zijn in gemeenten met een hoger inwonertal. Het Ringenmodel is ontwikkeld om gemeenten houvast te geven bij de ontwikkeling van lokaal cultuurbeleid en deelt de culturele voorzieningen en het cultureel beleid op in drie ringen, die gerelateerd zijn aan het inwoneraantal.

Elk van deze sectoren kent, afhankelijk van de grootte van de gemeente, verschillende uitingsvormen, zoals bijvoorbeeld een museum, een podium of een bibliotheek. Het Ringenmodel geeft een indicatie van de gewenste culturele infrastructuur voor gemeenten tot 30.000 inwoners, tussen 30.000 en 90.000 inwoners en gemeenten met een inwoneraantal boven de 90.000.

De culturele infrastructuur van gemeenten in ringen

't Mozaïek heeft een belangrijke culturele functie op grond van het Ringenmodel doordat het plaats biedt aan diverse gebruikers die behoren binnen de culturele infrastructuur. 't Mozaïek is vooral een verzamelplaats voor activiteiten en voorzieningen in de binnenste en middelste ring op de sectoren podiumkunsten, media en letteren, beeldende kunst. Voor podiumkunsten heeft 't Mozaïek zelfs een theater welke in de buitenste ring staat. Aanbod in het cultureel erfgoed ligt in 't Mozaïek veel minder voor de hand.

SCEC 't Mozaïek zal actief participeren op veranderingen binnen de Wijchense samenleving, maatschappelijke ontwikkelingen en de veranderingen in de economische omstandigheden. Dit uit zich

onder andere in meer samenwerken met branchegenoten en het beheren van een theater en cultureel centrum vanuit de visie van (cultureel) ondernemerschap.

4. Visie

't Mozaïek levert een belangrijke bijdrage aan een rijk sociaal-cultureel leven in de gemeente Wijchen en is bereikbaar voor zoveel mogelijk inwoners van de gemeente. De maatschappelijke functie vervult 't Mozaïek door plaats te bieden aan sociaal culturele en educatieve voorzieningen. Deze voorzieningen passen in het gemeentelijk jeugd- en onderwijsbeleid, de WMO en het cultuurbeleid.

We zien 't Mozaïek als een belangrijke fysieke vestigingsplaats voor voorzieningen in de culturele infrastructuur van Wijchen. In 't Mozaïek zijn culturele voorzieningen gehuisvest die we terugvinden in het Ringenmodel. Uit de binnenste ring van het Ringenmodel worden dat de bibliotheek en de lokale omroep. In 't Mozaïek bevinden zich ook het theater en een pluriform cultureel-educatief cursusaanbod die tot de buitenste ring behoren. Naast culturele voorzieningen biedt 't Mozaïek ruimte aan sociale en educatieve voorzieningen welke passen binnen zijn functie als maatschappelijke voorziening.

De organisaties die gehuisvest zijn in 't Mozaïek kunnen zich stevig verbinden met andere instellingen en functies die in of direct naast het Mozaïek zijn gelegen. De verbindingen tussen de aanwezige voorzieningen leiden tot een verbreding en een verdiepingsslag in het aanbod voor de inwoners van Wijchen. De aanwezigheid van de diverse culturele, welzijns- en onderwijsinstellingen maakt crosssectorale samenwerking mogelijk. We zien graag dat partijen samenwerken op inhoudelijk en organisatorisch vlak. Dit gaat echter niet vanzelf. Dat vereist een positieve houding van de aanwezige partijen om elkaar op te zoeken en meer met elkaar te delen dan alleen dezelfde voorkeur. Zo wordt 't Mozaïek een plaats sociaal-maatschappelijke, educatieve en culturele activiteiten en instellingen samenkomen waartussen cohesie, synergie en kruisbestuiving worden bevorderd. We verwachten dat het SCEC hier een actieve rol in speelt.

't Mozaïek is *de huiskamer van Wijchen*. Een plaats die ruimte biedt aan diverse culturele uitingen, een plaats waar mensen elkaar ontmoeten, waar mensen kunnen genieten van cultuur en die plaats biedt voor educatie. Een aantrekkelijke culturele accommodatie draagt bij aan de culturele en economische kracht van onze gemeente.

Gelet op de trends in de samenleving en de wens van het culturele ondernemerschap zal het SCEC de producten en diensten van 't Mozaïek continue aanpassen aan de eisen van de markt en het publiek (permanente innovatie). De culturele ondernemers kunnen verbindingen leggen met marktpartijen die passen binnen de maatschappelijke functie van 't Mozaïek. De samenwerking met marktpartijen die zich vestigen in 't Mozaïek of de ontwikkeling van arrangementen met ondernemers buiten 't Mozaïek, versterken het culturele ondernemerschap en dragen bij aan de duurzame instandhouding van de voorziening als geheel.

5. Missie (het streven) voor het SCEC 't Mozaïek

SCEC 't Mozaïek zorgt met haar activiteiten voor het creëren van een maatschappelijke meerwaarde aan de Wijchense bevolking. Als de *Huiskamer van Wijchen* streeft zij continu naar een ondersteunend, sfeervol en gastvrij onderdak voor de inwoners van Wijchen. De *huiskamer* dient als ontmoetingsplek, smeltkroes en inspirator voor haar bezoekers, gebruikers en aanbieders van diensten op sociaal, cultureel, maatschappelijk en educatief terrein. Dit wordt als volgt bereikt:

1. het SCEC heeft de maatschappelijke taak voor het beheren en exploiteren van het cultureel, educatief en welzijnscentrum.
2. het SCEC stimuleert inhoudelijke en organisatorische samenwerking van de aanwezige voorzieningen / instellingen.
3. het SCEC ontwikkelt de theatervoorziening tot het aantrekkelijkste cultureel centrum in de regio.

Mission Statement SCEC 't Mozaïek

De gemeente wil dat het SCEC 't Mozaïek als het Wijchense sociaal cultureel en educatief centrum en theater een multifunctioneel podium biedt aan stichtingen/verenigingen en commerciële organisaties binnen Wijchen en de omliggende regio die zich bewegen op het terrein van cultuur, educatie en welzijn. Dit wil zij bereiken door het minimaal kostendekkend en duurzaam exploiteren van het centrum wat bezoekers direct of indirect toegang moet geven tot een Mozaïek aan mogelijkheden op het gebied van verhuur (faciliterend) en (mede-) uitvoerende activiteiten.

6. Bedrijfsprofiel & strategie theater en verhuur gebouw

Theater

Het doel van het theater 't Mozaïek is het minimaal kostendekkend exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig theater. Het theater biedt een professioneel podium aan de amateurverenigingen, muziekgezelschappen en andere culturele organisaties in Wijchen en zijn kerkdorpen. Het theater biedt een gevarieerd theateraanbod waarbij naast landelijk gevestigde namen ook ruimte wordt geboden aan lokale en regionale artiesten, jong talent en experimentele vormen van theaterbeoefening, binnen de financiële mogelijkheden.

Het theater en de foyer kunnen ook benut worden voor een aantal lokale evenementen (zoals het ondernemersgala en Wijchen Present) en voor bedrijfspresentaties, congressen, of seminars. Zonder dat het theater daarbij een partycentrum wordt. Genoemde activiteiten ondersteunen de huiskamerfunctie bij een relevante doelgroep - (Wijchense) ondernemers en burgers- en leveren financieel gezien een bijdrage aan het kostendekkend maken van de theaterexploitatie.

De huidige financiële verstrengeling van de “productgroep theater” en “productgroep verhuur”, waarbij het SCEC de tekorten op het theater kan dekken door een winst op verhuur van ruimten, wordt ontrafeld. Het theater moet kostendekkend functioneren zonder financiële bijdrage uit de verhuuropbrengst. Hiervoor is het nodig dat de theaterkosten transparant in beeld worden gebracht. Om tenminste kostendekkend het theater te exploiteren, zullen vervolgens de mogelijke kostenbesparende maatregelen genomen moeten worden. Tevens zal er ook een directe subsidierelatie tussen gemeente en het theater nodig zijn.

Verhuur gebouw

Het SCEC verhuurt ruimtes aan huurders die passen binnen de geformuleerde visie. We willen dat de huurkosten bestaan uit een reëel bedrag voor kale huur en servicekosten.

In de huidige huurprijzen zit impliciet een opslag ter dekking van de theaterkosten. Doordat we de theaterkosten en de verhuuropbrengsten gaan ontvlechten, kan deze opslag uit de in rekening gebrachte huur worden gehaald zodat de huurkosten voor de huurders dalen.

Een groot deel van de huidige huurders ontvangt een subsidie van de gemeente, waarin een component voor de huurkosten is opgenomen. De subsidie kan derhalve, na het verlagen van de huur, navenant omlaag. De besparing die dit oplevert voor de gemeente, kan gebruikt worden voor de rechtstreekse subsidierelatie met het theater.

Als er bestaande grote huurders wegvallen en het moeilijk is om nieuwe instellingen van sociaal, culturele of educatieve aard te werven, kan het in de toekomst reëel zijn dat er voor kortere perioden (tot maximaal 3 jaar) ruimten verhuurd wordt aan kleine start ups (zzp'ers) die buiten deze sectoren vallen. Dit om tijdelijke leegstand tegen te gaan.

De gemeente voelt zich medeverantwoordelijk om leegstand te voorkomen. De gemeente zal zich inspannen om in geval van leegstand potentiële huurders, die passen binnen de gemeentelijke visie, te stimuleren naar 't Mozaïek te gaan.